

„ZDRAVA BODI MOJA LEPA DOMOVINA!“

FRANCI MARKEŽ

(Govor na 54. Slovenskem dnevu)

S to pesmijo so naši domobranci korakali po naši lepi slovenski zemlji, s to pesmijo so šli zanjo v boj, da jo branijo in obranijo brezbožne ideologije, s to pesmijo so šli tudi zanjo v smrt. S tem so nam dali zgled, kaj nam mora pomeniti domovina.

Kaj je domovina? Če vzamemo to besedo v prvotnem pomenu, je to dežela v kateri smo se rodili, kjer je naš dom, kjer smo doma. V njej smo začeli dojemati svet, ki nas obdaja, videli prva obraze, občutili ljubezen staršev in sorodnikov, ogledovali si pokrajino okoli sebe, ki se je za vedno

vtisnila v naš spomin in srce.

Slišali in poslušali smo materin jezik in v njem spregovorili naše prve besede, v njem poimenovali vse, kar smo videli in zaznali in si tako v materinem jeziku zamišljali in predstavljali svet. Ko smo rasli, smo navezovali stike z okoljem, sledili dogajanjem in razumevali razmere. Prepoznavali smo ljudi in kraje. Vse to je oblikovalo in pogojilo naša čustva, naš razum in naš značaj. S tem nam je domovina dala svoj pečat, pečat ki se že prenaša iz roda v rod in nas zaznamuje preko naših prednikov.

Ker je ta povezava z rodno zemljo tako edinstvena in globoka, smo na domovino navezani, jo čutimo, da je naša in da nam pripada, uživamo in cenimo njeno lepoto, jo spoštujemo in imamo radi. V domovini se počutimo in smo doma. V njej smo na svojem, nam primernem kraju. S pisateljem lahko vzkliknemo „O, domovina, ti edina!“ Hočemo si jo ohraniti, delamo in se trudimo za njeno dobro in, če je treba, smo za njeno svobodo pripravljene žrtvovati tudi življenje. Saj si ga v ne-svobodi in izven njenih meja težko predstavljamo.

Zdrava bodi moja lepa domovina!

Toda ... „med nas je treščilo ...“, kot je zapisal pesnik in nas je razpršilo po vsem svetu. Morali smo domovino zapustiti, da smo si ohranili življenje.

Prva leta smo bili begunci, brezpravne osebe, odvisni od drugih, brezdomci, torej brez doma in brez domovine. Potem nas je pot pripeljala v drug in drugačen svet, v tujo in nepoznano deželo, ki nas je dobrovoljno sprejela. Nismo bili več begunci, ne odvisni od drugih, zgradili smo si svoje domove, zaživel normalno življenje, a bili smo brez domovine.

Pogrešali smo domovino, čutili potrebo po njej, zato smo si jo začeli po malem ustvarjati, v duhu čimbolj podobno tisti, ki smo jo poznali in jo doživljali preden smo jo zapustili.

Te in take domovine pa na naši zemlji ni bilo več. Brezbožna ideologija jo je s prevaro in z ognjem in mečem izmalčila. Koče, mesta, trate in steze, holmi, skale večnega snega in vsa njena lepota, to je ostalo, a duh, ki jo je prepajal in oblikoval je bil uničen, poteptan in potisnjen v katakombe, pod zemljo.

Istočasno z vživljanjem v nove razmere je potekalo tudi obnavljanje nepozabljene in nepozabljive domovine. Zbirali smo se kadar in kjer se je le dalo, molili in peli v domačem jeziku, obujali naše šege in navade. Nastajala so društva in organizacije, verske ustanove, pevski zbori,

(nad. na 4. strani)

Spomin na Teharjah

Na prostoru nekdanjega teharskega taborišča v Bukovžlaku, sedaj spremenjenega v Spominski park, je v nedeljo, 4. oktobra 2009, apostolski administrator celjske škofije nadškof dr. Anton Stres daroval sveto mašo za žrtve medvojnega in povojnega nasilja. Med mašo in tudi pri spominski slovesnosti takoj po maši, je pel Župnijski pevski zbor Celje - Sv. Duh, ki ga vodi Rado Pintar, organistka Vladka Lukač, solistka pri spominski slovesnosti pa je bila Renata Vereš - Klančič.

Po maši pa je Nova slovenska zaveza pripravila 20. spominsko slovesnost, na kateri je imel govor prof. Justin Stanovnik.

Apostolski administrator celjske

škofije in mariborski nadškof pomočnik dr. Anton Stres je v nagovoru po evangeliju spregovoril o resnici, ljubezni in odpuščanju. Kot je dejal Stres, z zadnjimi odkritji resnica dobesedno „prihaja na dan. Ta resnica je grozljiva in zastrašujoča, vendar jo moramo sprejeti. Nič ne pomaga, če se eni zaklinjajo, da se zgodovina ne sme spreminjati, se pravi tista zgodovina, ki so jo pisali zmagovalci. Takšna zaklinjanja so zaman. Resnica ni ne moja in ne tvoja, ne naša in ne vaša: resnica je sama svoja, drugače sploh resnica ni. Nič je ne bo ustavilo, nihče ji ne more ukazovati, kakšna naj bo. Resnica je nenasilna, a kljub temu nezaustavljiva na svoji zmogoviti poti. Resnica ne sili ljudi k priznavanju drugače kakor z močjo resnice same, ki blago in hkrati krepko prodira v duhove. Desetletja je bila resnica o tem, kar se je dogajalo tukaj, teptana, zamolčevana in preganjana, a vendar je na koncu prišla do besede. Tako bo tudi v prihodnje,“ pravi Stres.

Po njegovih besedah v tistih usodnih majskih in junijskih dneh leta 1945 tukaj ni bilo prostora ne za resnico in ne za ljubezen. Danes

pa, tako Stres, ko si je resnica sem utrla svojo pot, si jo mora skupaj z njo utreti tudi ljubezen. Zanj je razumljivo, da je resnica o zločinah, ki so se dogajali po moriških naše domovine med drugo svetovno vojno in po njej, neznosna. Neznosna za žrtve in za storilce. Toda tej

resnici po Stresovi oceni ni mogoče ubežati s tajejanjem, opravičevanjem ali skrivanjem. „V skladu z našim človeškim dostojanstvom jo lahko obvladamo, da ne bo več zastrupljala naših odnosov, samo na en način: z ljubeznijo, se pravi z odpuščanjem. S še večjo ljubeznijo, kakor je bilo sovraštvo, ki je te zločine povzročilo,“ je poudaril.

Pahor: vsa odgovornost

Premier Borut Pahor je na novinarski konferenci po seji vlade zatrdil, da kot predsednik vlade prevzema največjo subjektivno in objektivno odgovornost za arbitražni sporazum s Hrvaško. „Ne bi dal roke v ogenj za ta sporazum, če ne bi bil prepričan, da je dober,“ je poudaril.

Povedal je še, da bo javnost z vsebino sporazuma seznanjena, ko bo Evropska komisija ta dokument predložila zunanjima ministroma Slovenije in Hrvaške. „To se bo zgodilo zelo v kratkem,“ je napovedal. Pri tem je poudaril, da je za Slovenijo bistveno, da arbitražno sodišče določi stik slovenskih teritorialnih voda z odprtim morjem.

„Prepričan sem, da zdaj delamo nekaj, kar je dobro za dobre medsosedske odnose, za regijo in Evropo,“ je še dejal Pahor. Na napoved SLS, da bo vložila interpelacijo proti zunanjemu ministru Samuelu Žbogarju, pa je predsednik vlade odvrnil, da bo v primeru interpelacije stal za ministrom, saj je ta nenazadnje pogosto ravnal po njegovih navodilih.

Na očitke, da predlog sporazuma nima podpore opozicije, je Pahor spomnil, da v zadnjih 18. letih ni bilo enotnega mnenja glede reševanja odnosov s Hrvaško.

„Pričakovati, da se bo to poenotilo, bi bilo iluzorno,“ je poudaril. Dejal je še, da je cilj slovenske zunanje politike, da ima z vsemi sosedami kar najbolj urejene odnose, vendar ne za vsako ceno.

Pahor pričakuje čimprejšnje parafiranje sporazuma in nato podpis. Kot je še pojasnil, nato sledi odločanje v obeh parlamentih, v DZ najbrž tudi ratifikacija, za katero zadostuje navadna večina. „Ne smemo pozabiti: kdorkoli se z vlado ne strinja zdaj, se bo morda, ko bo vsebina javna,“ je opozoril premier in dodal, da je ravno zaradi tega dejstva morda „nekoliko potolažen“.

Medtem pa vzporedno poteka postopek za referendum, ki ga je sprožila Slovenska ljudska stranka. V SLS so zelo zadovoljni, da o pobudi za sklic naknadnega zakonodajnega referenduma o arbitražnem sporazumu, kot ga predlaga vlada, razmišljajo tudi v SDS. „Ob podpori poslancev SDS bi imeli okoli 40 poslanskih podpisov in bi tako več kot zadostili pogojem za razpis referenduma, to je trideset podpisov poslancev. Zbiranje 40.000 podpisov državljanov v tem primeru ne bi bilo potrebno,“ navajajo v SLS.

Koroška v Bruslju

Narodni svet koroških Slovencev ter Skupnost koroških Slovencev in Slovenk te dni v Bruslju ločeno iščeta podporo za internacionalizacijo problema slovenske manjšine v Avstriji. Predsednik prvega Karel Smolle pravi, da želi „z bobnom Evrope zbuditi pametne ljudi na Koroškem“, predsednik druge Bernard Sadovnik pa meni, da je dialog v Bruslju nujen.

Narodni svet koroških Slovencev se je za internacionalizacijo problema slovenske manjšine v Avstriji odločil, ker niti zvezna vlada na Dunaju niti lokalna vlada na avstrijskem Koroškem ne kaže zanimanja za reševanje odprtih vprašanj, je zapisal Smolle v pismu Evropski komisiji in Evropskemu parlamentu, ki ga je predstavil tudi novinarjem v Bruslju.

Konkretno v pismu pozivajo k internacionalizaciji vprašanja uveljavljanja Avstrijske državne pogodbe (ADP), še posebej 7. člena, saj po njihovem mnenju pravice, ki jih slovenski manjšini v Avstriji zagotavlja ADP, niso spoštovane. V prizadevanjih za to so se te dni sestali s številnimi predstavniki Evropske komisije in Evropskega parlamenta.

Smolle je v pogovoru s slovenskimi novinarji pojasnil, da bodo v Bruselj spet prišli po sestavi nove Evropske

komisije. Veliko si namreč obetajo od novega komisarja, ki bo pristojen za temeljne pravice. „To bo za nas zelo pomembno, ker bomo imeli konkretnega naslovnika,“ je povedal.

Sicer pa so se te dni z evropskimi poslanci med drugim pogovarjali o možnosti izvedbe konkretnega projekta - vzpostavitvi misije, ki bi preverile dejstva na terenu. V njej naj bi sodelovali bodisi evropski poslanci iz vrste liberalcev (ALDE) bodisi evropski poslanci iz različnih političnih skupin in Evropskem parlamentu.

Eden od evropskih poslancev iz Avstrije, ki se je te dni srečal s predstavniki slovenske manjšine v Avstriji, je Hannes Swoboda, sicer najbolj poznan kot poročevalec za Hrvaško. „Vprašanja pravic so evropska vprašanja in kot avstrijski član Evropskega parlamenta in evropski politik mi mora biti mar za manjšine, sploh v svoji domovini,“ je menil.

Medtem ko Smolle kot primer pomanjkanja dialoga izpostavlja, da že peti mesec čaka na sprejem pri avstrijskem kanclerju, je Swoboda danes poudaril, da je potreben nov začetek v dialogu med državama. Slovenija ima namreč po njegovih besedah svoje interese, kot jih ima Avstrija na Južnem Tirolskem v Italiji.

VTISI IZ SLOVENIJE

Razstava akvarel Andreja Makeka

(OD NAŠEGA DOPISNIKA)

Prijetno vzdušje je vladalo v četrtek, 1. oktobra v Zavodu sv. Stanislava. Vzrok je bilo odprtje razstave akvarel slikarja Andreja Makeka v Meršolovem atriju. Dvaindvajset Makekovih stvaritev je krasilo stene in stebre svetlega prostora.

Na povabilo Izseljenskega društva Slovenija v svetu (s podporo Urada Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu) so si obiskovalci ogledali akvarele, ki so nastajali med leti 1993 in 2009, pretežno v gorati Patagoniji. Makek je večkrat izrazil, da se ima za privilegiranca in to iz več razlogov. Eden je bil ta, da je poznal dr. Valentina Meršola in videl, kako je na Vetrinjskem polju prepričeval angleške oficirje, naj ne izročajo civilistom Titovim partizanom. Zato je namenil tudi eno izmed del, Amankaj, šopek rož, da je stalo v bližini doktorjevega doprsnega kipa.

Odprtje je imelo še drugo posebnost: poleg vizualnega užitka smo bili deležni tudi glasbenega, za kar so poskrbeli člani Slovenskega okteta. Izredni pevci v izredno akustičnem prostoru so nam zapeli prelepe pesmi, ki so jih popeljali daleč naokrog, predvsem pa jih radi poslušajo Slovenci po svetu.

O slikarju in njegovem delu je spregovorila umetnostna zgodovinarica Verena Koršič Zorn. Potem, ko je povedala nekaj podatkov o njegovi življenjski poti, se je osredotočila na ustvarjalno dejavnost Andreja Makeka. Med drugim je povedala: „Akvarel je čisto posebna zvrst slikanja, ki zahteva gotovo roko, jasno zamisel in koncentracijo, zaradi nezahtevnih pripomočkov pa dopušča, bolj kot druge tehnike, slikanje v naravi. To pa pomeni tudi hiter, neposreden zapis vtisa, emocije ali posebnega razpoloženja, ki se v umetniku porodi ali umetnik zanj dobi zunanji vzgib. Razstavljene akvarele povezuje več posebnosti: v vseh se odraža neizmerno občudovanje naravnih znamenitosti, radovedno iskanje posebnih perspektiv, spremenljivosti svetlobnih učinkov, izrezov v različnih vremenskih okoliščinah in še bi lahko naštevali. Med vsemi temi zunanji povezovalnimi elementi pa je še nekaj drugega,

globljega. Skoraj vsaka slika ima svojo življenjsko zgodbo, svojo *raison d'être*, v sebi skriva še neko notranjo čustveno povezanost z avtorju priljubljenimi osebami ali s posebnimi dogodki, ki so umetnika prijetno presenetili ali tragično pretresli. ... Poleg gorskih verig in ostrih vrhov so pogosten motiv neizmerna jezera in rečni tokovi; gledalčevo oko prodira daleč v prostrano pokrajino, ki jo slikar včasih zameji s skalnimi grebeni v daljavi ali v ospredju uokviri med mogočna drevesa. Včasih nam z nizanjem gorskih verig globoko v notranjost slike in z uporabo barvne perspektive pričara zgovorno vzdušje tišine in veličastnost neokrnjene narave. Zeleni, modri, vijolični in rožnati odtenki gledalcu približajo spreminjajočo se bogato paletu barv, ki v slehernem trenutku dneva različno obarvajo za evropskega človeka nepojmljiva prostranstva. Ponemokod

slikar trdno zariše obrise izbranega motiva, ponekod pa dopušča mehko prelivanje barv in dovoljuje belini papirja, da tu pa tam progasto osvetljuje slikarsko površino. Človek nikjer ne moti te prvinskosti narave, le ponekod začitimo njegovo prisotnost, ki se kaže v oblikovanju pokrajine in v poseganju vanjo z redko posejanimi lesenimi bivališči. Tudi živalski svet je skoraj popolnoma odsoten, le včasih se pojavijo ptice, ki že od pradavnine vsebujejo tudi simboličen pomen prihajanja in odhajanja, hrepenenja, prostosti in neizmerne poleta duha. Mogoče se prav v tem podzavestno izraža avtorjeva usoda, razpeta med dvema svetovoma, med prihodi in odhodi, med srečanji in poslavljanji.

Ko je formalno odprtje bilo opravljeno, so prišli do besede tudi prijatelji, znanci, sorodniki in drugi ljubitelji likovnih umetnosti, ki so si ogledali akvarele, komentirali svoje vtise med seboj in s slikarjem. Kar nekaj časa so se zadržali v atriju in v prijetni družbi.

GB

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

TONE MIZERIT

Teško je, včasih prav bolešno, pisati vsak teden o zadevah, ki se vlečejo v nedogled, ko igralci te tragikomediije ponavljajo vedno iste napake ali se poslužujejo nenehno istih pasti in zapadajo istim slabostim. Argentinska politika je nenehno vrtenje okoli osi lastnih nesposobnosti.

Lutkovni parlament. To je želja bivšega predsednika, ki za kulisami suče nitke te igre. In to je v bistvu nedemokratično. Celoten ustroj republikanskega življenja sloni na neodvisnosti treh oblasti: zakonodajne, izvršilne in sodne. Demokracija pa zahaja v hudo nevarnost, kadar je ena izmed teh (ali dve) podvržena drugi. Hudo je, če poslanci in senatorji enostavno dvigajo roke, kakor jim ukazujejo iz vladne palače (ali predsedniške rezidence). In to je bilo jasno razvidno pretekli teden, ko je vlada napovedala, da ima že potrebne glasove za potrditev zakona o avdiovizualnih medijih, čeprav je v senatu še tekla razprava o raznih točkah in vprašanjih. Ni je zanimalo mnenje strokovnjakov, ne prizadetih dejavnikov. Ukaz je bil, da se besedilo potrdi, ne da bi se spremenila „ena sama vejica“ in doslej zmaguje ubogljivost, ali pa prekupčevanje. Do tukaj vidimo le zmagoviti pohod Kirchnerjev. In kako napreje? Ta petek bo zakon potrjen. Kar upa opozicija (opira se na izjave nekaterih senatorjev na vladni strani), da bo prišlo do glasovanja o posameznih členih. Če se to posreči je precej možnosti, da pride do kakih sprememb, torej, da se „premakne kakšna vejica“. Gre namreč za točke, ki so bistvene za svobodo izražanja v radiu in televiziji, in tudi za lastninske pravice, ki jih sedanje besedilo ogroža. V tem primeru bi se zakon moral vrniti v poslansko zbornico, ki naj potrdi ali pa zavrne spremembe senata. Že ta povratek k poslancem bi bil za vlado pravi poraz, saj Kirchner noče samo, da se zakon potrdi brez sprememb, temveč tudi v najkrajšem času in brez zastojev. Upajmo.

Sindikalizem na razpitu. Nenadoma se je vladi odprla nova in nepričakovana fronta. Če je kje imela mir, je bilo to na sindikalnem polju. Še več, glavni vodja CGT Hugo Moyano je bil eden najbolj zvestih podpornikov, tudi v dobi volilne kampanje. Sedaj pa je zaplet okoli podjetja Terabusi (Kraft) pokazal, da ni vse tako v redu. Levičarske sindikalne skupine so videle priložnost, da se pokažejo, zahtevajo svoj „prostor na soncu“ in stopajo po poti svojih ciljev, ki je socializacija družbe in dela. Stvar je precej zapletena. Večina teh skupin je skrajno levičarsko usmerjena.

Ne manjka trockistov in drugih otenkov. Vladi pa manjka argumentov proti njim, ker stojijo ravno na nasprotnem ideološkem ploščniku kot večina politične opozicije. Problem je iz enega podjetja prešel na ceste. Blokade se množijo in študentje sedaj grozijo zasedbo univerz. Nihče dobro ne ve, kje se lahko stvar konča. Socialne eksplozije pa se vlada bolj boji kot pa opozicije. Verjetno je zato (prvič v šestih letih kirchnerizma) gospa predsednica rotila, naj prenehajo z blokadami cest in nasilnimi protesti.

Revščina ni človeška. Položaj je toliko bolj nevaren, ker so socialni pogoji skrajni. Pretekli teden je kardinal Bergoglio ponovno pozval vlado, naj začne reševati vprašanje revščine. „Človekove pravice se kršijo tudi z revščino“ je zatrdil. Predsednica mu je indirektno odgovorila, češ, da „nekateri o revščini govorijo, mi pa delamo, da bi jo odpravili“. Koliko delajo ni preveč znano, a medtem ko vlada govori o 10% revnih, razne privatne raziskave številko postavljajo med 35 in 40%. Podobno menijo tudi v Mednarodnem denarnem skladu (FMI), s katerim trenutno teče pogajanja, da bi se Argentina vrnila na mednarodni finančni trg. Ker je notranje financiranje že usahnilo, država potrebuje zunanjih fondov. Za to pa je potreben blagoslov Sklada. Pogoji, da mednarodni strokovnjaki preučijo domače gospodarstvo in o njem izrazijo svoje mnenje. To je pa zapreka, ker vlada ravno noče slišati nobenega mnenja o tem, kako vodi državo. Skušajo torej doseči, da bi misija Sklada prišla, raziskala kar je potrebno, a ne (javno) izrazila svojega mnenja. To pa je precej zapleteno.

Križi in težave. Kljub temu, da se ponekod že opažajo znaki reaktivacije, je splošen položaj zelo težak. Še bolj težak bo za navadnega prebivalca prihodnje teden, ko bodo znova stopile v veljavo povišice tarif (elektrika, plin) v višini do 400%. To je le eden izmed znakov argentinske nestabilnosti. Zapleteno je tudi, da je premoženje osebne tajnika gospe predsednice v šestih letih naraslo za 765%. Ali, da je Elisa Carrió ustanovila novo stranko, ki se približuje radikalom a napada Cobosa. Ali pa, da je sodnica (Servini de Cubría), ki raziskuje financiranje vladne volilne kampanje, našla v svoji pisarni skrite mikrofone. Zanimivo je še, da se je Daniel Scioli odpovedal poslanskemu sedežu ker (kljub Kirchnerjevi „želji“) hoče še naprej ostati guverner največje argentinske province. Še bo zanimivo!

Gradnik v španščini

Zopet je mala založba Gog y Magog izdala knjigo slovenskega avtorja, tokrat Alojzija Gradnika „La tierra desolada“. Dvojezična izdaja, ni prva te vrste v tej založbi.

Predstavila jo je v četrtek prvega oktobra, med drugimi, tako kot novi roman Julie Sarachu, ki je odgovorna tudi za vse izdane knjige slovenskih pisateljev. Kot običajno je bila predstavitev v alternativnem prostoru „El Zaguán“ na ulici Moreno. Brala je v Sloveščini Mojca Jesenovec, in na predstavitvi je bilo nekaj rojakov.

V petih letih delovanja so izdali, in to seveda po zaslugi Julie, Antologijo slovenske poezije, samo v kastiljščini, kot je bila tista prva, Zlobčeva, iz leta 1986, v

Julias Sarachu

prevodu Octavia Prenza, in dvojezične zbirke Semoliča, Gregorčiča, Mozetiča poleg omenjenega Gradnika ...

Posebno dvojezične izdaje so primerne, da se omogoči ne-slovensko govorečim ljudem, ali našim mladim, ki ne obvladajo dovolj dobro jezika, spoznanje naše literature, v tem primeru pesniške, in tako širiti branje naših literatur.

Ni odveč v tem sporočilu omeniti dela Julie Sarachu, saj je sama tudi pisateljica, sicer v kastiljškem jeziku: Transformaciones, Cuatro ojos ven más que dos, Las bellezas del lobo, in zadnja, sedaj predstavljena, Muñequitas rusas.

Mojca Jesenovec

Rok Fink

Boris Pahor predstavil Nekropolo v Beogradu

Slovenski pisatelj, kandidat za letošnjo Nobelovo nagrado za književnost, Boris Pahor je 16. septembra zvečer v Srbskem centru PEN predstavil svojo Nekropolo, ki jo je v srbsčini izdala založba Klett.

Pahor je govoril o strahotnih mučenjih, ki jih je preživel v koncentracijskem taborišču, o spominih na holokavst, doživetj znotraj bodeče žice, o fašizmu in nacizmu - skratka o vsem, kar je popisal v tem romanu iz leta 1967.

Pahor, ki je kot Slovenec, rojen v Trstu, doživel strašno diskriminacijo v Italiji, je poudaril, da so razmere danes zelo drugačne in da v oddajah italijanskih televizij lahko svobodno govori o fašizmu. Tamkajšnji časniki tudi pogosto objavljajo njegove članke o strahotah iz II. svetovne vojne.

Akademik, borec za ohranitev slovenskega jezika in pravice manjšin, francoski vitez Legije časti, je imel samo lani več kot 100 predavanj, njegov nedavni nastop na italijanski TV pa je sprem-

ljalo okoli pet milijonov gledalcev.

Na predstavitvi sta bila tudi ministra za kulturo Srbije in Slovenije, Nebojša Bradić in Majda Širca. Minister Bradić je izrazil zadovoljstvo zaradi prihoda veterana slovenske književnosti. To je dober začetek realizacije v sredo podpisanega programa sodelovanja Srbije in Slovenije v kulturi v letih 2009-2011. Bradić je opozoril na Pahorjevo vztrajnost, da gre vedno po lastni poti in da ne glede na vse vojske, ki so šle mimo, ostane zvest slovenskemu patriotizmu in kozmopolitizmu.

V imenu PEN centra je zbrane pozdravil Predrag Palavestra, o knjigi pa je spregovoril še Mihajlo Pantić. Nekropolo je označil za moralni apel, ohranitev spomina, težko knjigo o morbidnosti človeškega uma in najtemnejši plati evropske zgodovine. Skozi pisateljevo preizpraševanje občutka krivde, ker je ostal živ, pa je tudi zgodba o ohranitvi dostojanstva in upanja, je sklenil Pantić.

SLOVENCİ V ARGENTINI

Naša pesem živi!

Srečanje slovenskih zborov 2009 — „Pesem brate družji“

Mogočno! Tako je zvenelo srečanje slovenskih zborov, ki je na vabilo Mešanega pevskega zbora San Justo združilo brate.

Scenski prostor je že oznanjal enkratno večer. Delo Toneta Oblaka je predstavljalo sanjski otoček sredi blejskega jezera in je navzoče popeljalo v idilično deželno melodijo.

Toplo sta pozdravila poslušalce Saši Urbančič Modic in Albi Klarreich. Točke sta povezovala dinamično in z veliko simpatijo. Povezavo si je zamislila in napisala Pavlinka Zupanc.

Pričakovanje, tišina, zbranost publike je pripravila dobrodošlico dekliškemu zboru Milina pod vodstvom prof. Marjane Jelenc Petrocco.

Dekliški zbor Milina iz Pristave je bil ustanovljen leta 2005. Od vsega začetka je zbor nastopal na različnih odrih, ter z vsakim nastopom rasel in se krepil. Prva

dez). Dekleta so bila deležna navdušenega priznanja občinstva.

Po vrstnem redu se je drugi predstavil Zbor mater in žena iz San Justa, ki ga od vsega začetka spretno vodi Anica Mehle; ustanovljen je bil leta 2006. Zbor se širokosrčno odzove vsakemu vabilu nastopa. Pel je na praznovanju dneva Zveze mater in žena, tako na lokalni ravni kot v Slovenski hiši, oblikuje sv. maše in akademije obletnic Našega doma, božične in velikonočne akademije. Priredil je krajši koncert v okviru slavnosti dneva državnosti, ki ga vsako leto v Slovenski hiši prireja Zedinjena Slovenija.

Umirjenost, ki ga daje izkušnost odra in -seveda- redne vaje, je izžarevala iz obrazov in grl naših dragih pevkah. Predstavile so se s sledečimi pesmimi: *Sem mislil snoči v vas iti* (Gorenjska narodna, priredil Jurij Gregorc),

Je pa davi slanica pala (harmoniziral Anton Nagele), *Rasti, rasti rožmarin* (Dolenjska narodna, priredil Jurij Gregorc), *Vesolja dom* (Anton Martin Slomšek).

Brezhiben potek programa, zvrstitev nastopajočih, zbranost publike ter iskreni aplavzi so spremljali vsak nastop.

Kot tretja točka se je predstavil izkušeni, Mešani pevski zbor San Justo, ki že 38 let prepeva na raznih odrih širom sveta.

Predstavili so se že v Rosariu, Mar del Plati, Mendoza, Bariločah, Cordobi, Misio- nesu in Calafate. Peli so tudi na raznih odrih argentinskih gledališč: Colón, San Martín, La Plata, Coliseo, Roma v Avellanedi, El Nacional, Astral in Auditorio de Belgrano, med drugimi. Po snemanju zgoščenke so leta 1999 drugič obiskali Slovenijo, tudi Avstrijo in Italijo.

Leta 2008 pa so se predstavili publikli skupaj s Camerato Bariloche in s svetovno znanim pevcem Markom Finkom.

Z veseljem smo sledili nastopu zbora, saj je med člani videti kar nekaj mlajših obrazov; razveseljivo je tudi, ko smo opazili dolgoletne pevke in pevce, ki še vedno vneto prepevajo.

Pod vodstvom prof. Andrejke Selan Vombergar je zbor zapel: *Rezi- janska - (Ples iz Rezije. Alojz Srebotnjak), V ves* (Priredil France Cigan), *El último café* (Tango. Castillo, Stamponi, priredil Dublanc), *I want to go to heaven* (Črnska duhovna) solo: Dani Cestnik, Marko skače

(Prekmurska narodna. Samo Vremšak).

Zahtevne skladbe je publika nagradila z močnim ploskanjem, posebno ko so čustveno zapeli argentinski tango.

Zaključek čudovitega večera ni mogel biti v boljših rokah, ali grlih. Nastop

Vsi nastopajoči združeni v pesmi

Dekliški zbor Milina

leta so pele samo v slovenski skupnosti. Kasneje so ponesle ljubezen do petja širši publikli, saj so se predstavile med drugimi v Moronski stolnici, v cerkvi Señor de los Milagros, v fari Villa Adelina, v buenosaireškem Botaničnem vrtu, na univerzi El Salvador ter v Palacio Aberg Cobo ob praznovanju dneva slovenske državnosti. Leta 2008 je zbor nastopil v Miramaru in v Mar del Plati.

Nastopi na prvem mestu so včasih dokaj težavni; dekliški zbor je odlično premostil morebitno razburjenje, saj so dekleta led prebila z ravnodušnim nastopom in prepričljivo zapele. Izbrani glasovi, sveži obrazi izražajo veliko veselja do petja.

Dekliški zbor Milina je izbral zanimivo mešanico stilov, podal je menjaje špansko

Žene in matere iz San Justa

in slovensko, sledeče skladbe: *Mrzel veter tebe žene* (narodna), *Alfonsina y el mar* (Ariel Ramirez - Felix Luna - Vivian Tab- bush), *Gorenjska* (narodna), *Oj, ta mlinar* (ljudska iz Koroške - priredil Ciril Pregelj) in *Bullerengue* (priredil Juan Manuel Hernán-

mendoških fantov je očaral publiko. Pečat umetniškega vodja (prof. Diego Bosquet) je viden in slišen. Skupaj z vztrajnim delom in veseljem do petja je Slovenski Mendoški oktet (prvi tenor: Tone Štirn, Ernest Bajda; drugi tenor: Vladimir Triep in Andrej Šmon; prvi bas: Matjaž Grintal in Pavel Šmon; drugi bas: Tine Šmon in Jože Štirn) napravil odlično vtis. Zapeli so značajno; z raznoli-

kimi ritmi so publiko peljali po raznih pokrajinah. Zapeli so tako prepričljivo, da si se zdaj znašel v Sloveniji, zdaj na severu Argentine, potem po ozkih ulicah v San Telmo in nazaj v Cuyo. Zapeli so: *Kaj b'jaz tebi dav* (France Marolt), *Igraj kolce* (Jakob Jež), *Stoji hartelc zahrajen* (Oskar Dev), *Na Vipavskem* (Rado Simoniti), *Ljubavne pesmi iz Rezije* (priredil Rado Simoniti), *Vidala* (Enrique Albano), *Azabache* (Francini, Stamponi, Expósito. Priredila Vivian Tabbush), *Cueca de la viña nueva* (Félix Dardo Palorma. Priredil Marcelo Fernández).

Ni dokončanega, dovršenega posladka, če ga sočna, sladka jagoda ne krona. Ni popolnega koncerta, brez presenečenja za konec. Tudi tokrat nas organizatorji niso razočarali. Vsi nastopajoči -pevci, dirigenti, tehnični vodje- so stopili na oder in ob zelo posrečenem spremstvu Janeza Žnidarja in njegove harmonike, je prof. Andrejka Selan Vombergar povzdignila roke in dala povod za skupno interpretacijo venčka narodnih „Živijo Slovenci“.

Skoraj deset minut nepretrganega ubranega petja je bil zaključek, ki ga tako srečanje zborov zasluži.

Koncert se je

Slovenski mendoški oktet

vršil na pokritem dvorišču Našega doma, ki se je izkazalo kot prava akustična dvorana.

Sanhuški zbor je vsakemu izmed sodelujočih zborov podelil listino v spomin. Zahvalili so se tudi vsem, ki so pri izvedbi večera tesno sodelovali: za scenski prostor je poskrbel mojster Tone Oblak; luči in zvok so pripravili Marko Štrubelj, Luka Štrubelj, Erik Oblak, Andrej Kržišnik in

Mešani pevski zbor San Justo

Marjan Kržišnik; oblikovanje programa in gradivo reklame je delo Erike Indihar.

Zbor se je tudi zahvalil vsem, ki so pomagali na žaru in v kuhinji; dobrote smo v prijetnem vzdušju delili s prijatelji še dolgo po koncertu.

Takovrstni koncerti so iniciativa, ki kliče po ponovitvi. Najtežje je seveda organizacija prve predstave, a upam se reči, da je prihodnji „Pesem brate družji“ že v glava naslednjega gostitelja. Čestitke in zahvale organizatorjem in sodelujočim v upanju, da se snidemo pri naslednjem srečanju!

MIT

54. SLOVENKI DAN IN 57. OBLETNICA HLADNIKOVEGA DOMA

Praznik veselja, plesa in pesmi

Zaskrbljenih obrazov smo se zbuvali v zgodnjih urah nedelje, 27. septembra. Že nekaj dni je vremenska napoved grozila z dežjem in mrazom, pa smo upali da se bodo strokovnjaki (kot mnogokrat), tudi to pot zmotili. Upanje je bilo prazno. Oblačno, vetrovno in deževno vreme pa ni preprečilo, da se 54. Slovenski dan, povezan s 57.

Zastavonoše pred začetkom

obletnico Hladnikovega doma, ne bi izvedel vsemu navkljub. Tako je praznovanje, ki ga vsako leto organizira krovna organizacija Zedinjena Slovenija, prišlo do končnega izraza.

DOPOLDANSKI PROGRAM

Letošnje geslo se je glasilo „Zdrava bodi, moja lepa domovina“ in poudarjalo globoko čustvo ljubezni, ki že več kot 60 let predstavlja gonilno silo vseh prizadevanj in naporov poveljne slovenske skupnosti v Argentini.

Predsednik Hladnikovega doma Vinko Glinšek

Saj tudi za ta praznik ni šlo vse rado. Sploh je bilo letošnje leto zaradi nove gripe in raznih sprememb v programu datumov precej zapleteno. Zato smo se kar oddahnilo, ko sta (čeprav v dežju) predsednica Zedinjene Slovenije, gospa Alenka Jenko Godec in predsednik Hladnikovega doma Vinko Glinšek, ob petju državnih himen dvignila na drog argentinsko in slovensko zastavo. Zastop-

niki naših domov in organizacij in mnogi gostje so v zavetju zbrano sledili obredu. Na čelu so stali zastavonoši.

Nato je vse pozdravil krajevni predsednik in v toplih besedah otvoril dan. „Mi smo se ohranili kot Slovenci v Argentini, ker smo ostali združeni v spoštovanju različnosti in drugačnosti. Ohranili smo vrednote, vzdržali smo pritiskom in ostali pokončen simbol Slovenca v tej deželi,“ je zatrdil.

Zbrani rojaki so potem v sprevedu pohiteli do cerkve Marije Kraljice, kjer je sledila sveta maša. Daroval jo je delegat slovenskih dušnih pastirjev v Argentini, dr. Jure Rode, somaševal pa krajevni župnik g. Jaka Barle cm. V mašnem nagovoru je dr. Rode prepletal misli iz mašnih beril in pomen dnevne slavnosti. Mašo je spremljalo lepo petje krajevnega zbora mladine z občasnimi ljudskimi petjem. Ob očenašu pa je izreden vložek dodal Mendoški oktet, prisoten na praznovanju.

KOSILO IN ODMOR

Rojaki so se nato veselo podali v gostinske prostore Doma, kjer so že čakale pogrnjene mize. Prijateljsko kosilo, med in po katerem je bilo dovolj priložnosti za razgovor prisotnih rojakov, je dopolnilo prvo obdobje pričakovanja popoldanskega programa. Kosilo je bilo okusno, pridno in vestno pa je stregla lanuška mladina.

Med tem so nekateri naši domovi tudi že pripravili tradicionalne štante. Ni manjkalo krofov, ne čevapčičev, ne slovenskega peciva, pa tudi ne knjig, nalepk, slovenskih

zastav, niti malih priponek s slovensko in argentinsko zastavo.

Medtem pa so že začeli prihajati novi gostje. Kot ves dan so jih pri vratih sprejeli predstavniki društva Zedinjena Slovenija.

Vsak obiskovalec je prejel spominsko nalepko, pa tudi program dneva, umetniška stvaritev Irene Žužek, ki že vrsto let dobrosrčno oblikuje te liste.

Kaj pa vreme? Usmililo se nas je. Dež je popolnoma ponehal, celo nekoliko se je svetlikalo skozi oblake. Le veter je vztrajno rogovilil in mraz prepričeval, da je realna pomlad še nekoliko daleč.

Predsednica ZS Alenka Jenko Godec

POPOLDANSKI

PROGRAM: TRADICIJA IN VESELJE

Kulturni program je z nekoliko zamude začel ob pol petih. Razvijal se je v dvorani Hladnikovega doma, posebej ozaljšani za to priložnost. Grb krajevnega doma na levi, velika slika našega skupnega dobrotnika mons. Janeza Hladnika na desni, grbi drugih slovenskih domov na steni, v ozadju odra pa velik napis označbe praznika.

Posamezne točke programa je povezovala Marjana Urbančič. Pozdravila je častne goste in navzoče zastopnike skupnosti: veleposlanika Republike Slovenije v Argentini, prof. Avgušтина Vivoda in gospo; predsednico naše krovne organizacije Zedinjene Slovenije, Alenko Jenko Godec; predsednike in odbornike naših slovenskih krajevnih domov; delegata slovenskih dušnih pastirjev, dr. Jureta Rodeta in krajevnega župnika g. Jaka Barleta cm. Pozdravila je nato predsednike in zastopnike kulturnih, družbenih in mladinskih ustanov in organizacij, ter vse učiteljice, učitelje in profesorje družine slovenskih šol v Argentini.

Pozdravne besede je najprej izrekel krajevni predsednik Vinko

(nad. na 5. strani)

Sveta maša v cerkvi Marije Kraljice

„ZDRAVA BODI MOJA LEPA DOMOVINA!“

(nad. s 1. strani)

igralske družine, izhajali so časopisi in brošure, tiskale so se knjige. Kulturno življenje se je neverjetno razcvetelo, dolga leta smo imeli tudi lastno bogoslovje in zavode. Daljava ni zavirala zagona, ki smo ga prinesli s seboj; še pospeševala ga je. Prvi rod otrok se je naučil novega jezika šele ko je šel v šolo, v krajih, kjer smo bili bolj na gosto naseljeni, so nastajali skupni krajevni domovi, imamo celo Slovensko vas. V teh domovih iščemo in najdemo tako pogrešano domačnost in družbo svojih ljudi. Poskrbeli smo, da so se naši otroci učili slovenščino in spoznavali Slovenijo, ki so jo zapustili oni ali njihovi predniki. Spomin na zapuščen dom, domotožje in odgovornost do potomcev, je bila gonilna sila, da smo ohranjali vero, jezik, narodne vrednote in kulturo, da bomo vse to lahko posredovali našim otrokom in jih pripravili na dan, ko se bomo končno vrnili domov.

A leta so tekla in še tečejo. Domovina se je po desetletjih le otrsela zasužnjujoče ideologije in se počasi izvija iz uničujočih posledic, ki jih je ta ideologija pustila. Pristni duh domovine, seveda preoblikovan in prilagojen sedanjim časom, se zopet pojavlja. Pot za vrnitev se je po pol stoletja odprla.

A toliko let bivanja v deželi, ki nas je lepo sprejela, nikoli izločevala in nam nudi vse potrebno za življenje, nas je tudi zaznamovalo. Spoznavali smo jo, se je navadili, sprejeli njene različnosti in se čutilo tudi nanjo navezane. Vključevanje v tukajšnje družbeno in kulturno življenje, študij in delo, interesi otrok, prijateljstva, sorodniki domačini, navajanje na razsežnost in raznolikost, je to navezanost še poglobilo.

Rojeval se je drugi, sedaj že tretji rod. Vplivi okolja so vedno močnejši. To, kar sedaj otrok opaža in dojemlja, je dokaj različno kot pri njegovih prednikih. Šola, prijatelji, okolje, sploh družba v kateri rastejo, jih tudi oblikuje drugače kot njihove sovrstnike v Sloveniji, čeprav zaradi prepletanja svetovnih vplivov posamezne značilnosti izgubljajo svoje posebnosti. Tega razvoja se ne da ustaviti in tudi ne bi bilo pametno dosledno ga zavirati.

Vendar nočemo odnehati. Pregloboko je zakoreninjeno v nas, da ne bi še naprej posredovali našim potomcem podedovane vrednote vere, kulture in miselnosti. Če bi to opustili, bi oškodovali njih in sebe. Znak te potrebe so naše šole, ki jih obiskuje že tretji rod in je še vedno za večino slovenščina učni jezik. Otroci, ki je več ne razumejo, se pa v njih prizadevajo, da bi si jo pridobili. V teh šolah naši potomci tudi spoznavajo zgodovino in kulturo domovine svojih prednikov in to poznanje jim jo

približa in se vanjo vključujejo.

Tudi že več kot polstoletno kljubovanje naših domov in organizacij tujim vplivom, so potrdilo naše potrebe po domovini in naše povezanosti z njo.

Močan je duh domovine, da se še daleč od nje pretaka iz roda v rod in bogati tudi tiste, ki jo nikoli niso videli in ne razumejo več njene govornice in ne poznajo njenih stremeljenj. Daljava, čas in tokovi razvoja so vrezali globoke spremembe.

Daljna, pristna domovina to razume in ni ljubosumna. Sprejema kot svoje tudi po svetu razkropljene otroke, ki jim je okolje v katerem živijo vtisnilo svoje značilnosti in se razvijajo v osebe drugačne razsežnosti, ki imajo drugo domovino, ki jo spoštujejo in ljubijo. A ohranjajo v sebi spomin na svoj rod, se zavedajo svojega izvora in svojih korenin in čeprav daljno in oddaljeno, jo priznavajo za svojo duhovno domovino. Naloga nas vseh je, da to priznavanje v njih gojimo, da se bo še naprej prenašalo iz roda v rod.

Zdrava bodi moja lepa domovina, ki se v naših potomcih morda drugače oblikuješ, a ohranjaš v njih svoje bistvene vrednote in lastnosti. Zato te tudi priznavajo in so nate navezani in če jih pot zanese na tvojo zemljo, s ponosom in zanosom zapojejo „Zdrava bodi moja lepa - duhovna - domovina!“

Praznik veselja, plesa in pesmi

(nad. s 4. strani)

Glinšek. Po dobrodošlici je povzel geslo dneva in vzpodbujal k nadaljnjemu delu in vztrajnosti, v blagor obeh naših domov.

Veleposlanik RS, prof. Avguštin Vivod

Za tem, v proslavitve 57. obletnice krajevnega doma, so nastopili otroci Baragove šole, ki jih je pripravila Helena Cerar Rot. Folklorni ples v njihovi izvedbi je bil nekaj posebnega. Kar milo se človeku stori, ko vidi majhne postavice in otroške obraze, ki žarijo ob korakih in obratih starega slovenskega plesnega izročila.

Nato je prisotne pozdravila predsednica krovne organizacije, gospa Alenka Jenko Godec. Povzela je zgodovino Slovenskih dni in povabila, da „danes, ob škofu Slomšku, ob desetletnici njegove beatifikacije in ko pro-

Nastop otrok Baragove šole

slavljamo 150 let prenosa škofijskega sedeža v Maribor, se zavežimo, da bomo še naprej ohranjali vse, kar je bistvenega za naš obstoj: materin jezik, sveto vero in naše demokratično prepričanje. Predvsem pa ohranimo to povezavo vseh naših domov in organizacij v močno, solidarno skupnost, ki bo zvesta svojim ideološkim izročilom zavzeto stopala novim izzivom naproti”.

Napovedovalka Marjana Urbanič

K besedi je bil nato povabljen veleposlanik Republike Slovenije, prof. Avguštin Vivod. Pozdravil je vse navzoče in čestital ob lepem prazniku. Omenil pa je tudi, po potovanju v provinco Chaco, da je tam obiskal slovenske skupnosti v štirih mestih. Do pred kratkim nezavedni svojega izvora, se sedaj za-

vest slovenskih korenin prebujajo po vsej državi, ki je gosto posejana s potomci slovenskih izseljencev. Povabil je k novim iniciativam medsebojnega sodelovanja.

Slavnostni govornik je bil letos lic. Franci Markež, ki je nanizal vrsto misli o geslu tega dneva. Njegovo

Skupina Slovenskega doma iz San Martina

Lanuška folklorna skupina

razmišljanje objavljamo na uvodnem mestu.

Sledila je akademija plesov in pesmi. Posamezne nastope je povezovala napovedovalka, po besedilu, ki ga je posebej za ta dan napisal prof. Martin Sušnik. Ob strani pa so se na zaslonu vrstile slike slovenskih pokrajin, katerih plesi so se razvijali na odru.

Mendoški fantje pojejo

Najprej je prišla na vrsto Gorenjska. Kar dve folklorni skupini sta ji posvetili svoj nastop. Najprej mladi iz Slovenskega doma v San Martinu, pod vodstvom gospe Ani Senovršnik. Nato pa skupina iz Hladnikovega doma, ki jo že leta vodi Bogo Rozina. Obe skupini sta vložili v nastop navdušenje in dovršenost. Kar običaj že postaja, da Slovenski dnevi v Lanusu vsebujejo pretežno folklorne nastope. To jim daje poseben pečat a tudi privlačnost, saj je naš izseljenski duši folklor tako blizu.

Skupina Mladika iz Našega doma

Posebna poslastica dneva je bil nato nastop Slovenskega mendoškega okteta, ki ga umetniško vodi Diego Bosquet. Če znanje ne vara pisca, je trenutno to edini slovenski oktet v Argentini. Mendoški fantje zavzeto gojijo to tradicijo in vanjo vlagajo nemalo truda in žrtev. Rezultat njihovih

Mešani pevski zbor Slomškovega doma

naporov je dovršeno petje, ritmičnost, izredna harmoničnost, ki z njihovimi mladimi in lepimi glasovi dopolni glasbeni uspeh in seveda užitek občinstva. Priznanje dvorane je bilo tako navdušeno, da so fantje predvidenim trem

pesmim morali dodati še eno. Hvala, Mendoščani, za vaš obisk in vaše petje!

Na vrsto je prišla folklorna skupina Mladika Našega doma iz San Justa. Vodi jo prof. Mirjam Mehle Javoršek, ob sodelovanju prof. Berni Juhant in Lučke Groznik. Predstavili so nam dolenski ples. Značilna je množičnost te skupine, ki je razdeljena tudi na različne starosti. To pot so nam najmlajši nudili priložnost, da smo se ob njihovem lepem nastopu razveselili, a tudi raznežili. Dolgo se bo še razvijalo delovanje naše skupnosti, ko po naših domovih tako pridno zalivajo drevesce tradicije.

Presenečenje je bil mešani zbor Slomškovega doma. Je bil to prvi „zunanji“ nastop? Bil pa je tudi povratek pevovodkinje Marte Selan Brula, ki jo tako pogrešamo, odkar je iz popolnoma razumljivih razlogov (družina in materinstvo) prenehala delovanje otroškega pevskega zbora Zedinjene Slovenije. Pokazala je svoje vrline s popolnim obvladanjem nad dvajset pevk in pevcev, ki so navdušili poslušalce s svojim nasto-

Rezijanka Pristavčanov

pom. Na žalost so predstavili samo dve pesmi (druga ob instrumentalni spremljavi). Upamo na skorajšen nov in daljši nastop.

Zadnja točka akademije je bil nastop folklorne skupine

Vsi nastopajoči

Pristava (vodi Marcelo Carte). Pred kratkim so se vrnili iz izredno uspešne turneje po Sloveniji. Dokazali so, zakaj so uspešni. Brezhibno so predstavili zelo zahtevno „Rezijancko”. To je gotovo ena najbolj zanimivih in lepih, pa tudi priljubljenih slovenskih folklornih koreografij. Skupina je požela navdušeno ploskanje.

Program ni bil kratek, a ob zaključku je človek želel, da bi še in še uživali toliko bogastvo slovenske tradicije v pesmi in plesu. A vsega je enkrat konec. Ko so še odmevali aplavzi, je bil čas za zahvale vsem, ki so pri predstavi in tudi

Za ples je poskrbel EQE

pri izpeljavi Slovenskega dne sodelovali. Saj je, poleg že omenjenih, sodelovalo izredno število pridnih delavcev. Zapišimo vsaj še odgovorne za scenski prostor (Cecilija Stanovnik, David Rot in sodelavci), luči (Andrej Naberger) in zvok (Pavle Malovrh), ter toliko drugih.

Napovedovalka je še povabila goste, da ostanejo v prijetni družbi, ob dobri jedi in pijači. Spremljala pa je prosto zabavo domača a ne manj priznana skupina EQE.

„Prav lepa hvala za vašo prisotnost in nasvidenje prihodnje leto,” se je glasil zaključek. Bog daj!

-e. -f.

SLOVENCİ PO SVETU - ZDA

Ukinili 104-letno slovensko župnijo

Lorain, ZDA - 6. Okt. 2009. Več kot 100 let slovenske verske in narodne tradicije, ki jo je predstavljala župnija svetih Cirila in Metoda, je včeraj doživelo svoj konec. Čez 200 vernikov in več duhovnikov se je stoje, z gromkim aplavzom zahvalilo in poslovilo od dolgoletnega in priljubljenega župnika fr. Pavla Krajnika. Pri 87 letih je zavoljo oslabelosti primoran oditi v duhovniško zavetišče v Cleveland. Škofija zgleda, da nima drugega duhovnika, ki bi nadaljeval delo, ki ga je on opravljal skozi 34 let, pa tudi število vernikov se je tako zmanjšalo, da se župnija ne more več sama vzdrževati.

Škofijski vikar Clevelandske škofije fr. L. Jurcak se je v imenu odsotnega škofa R. Lennona, ki je na romanju v Rimu, zahvalil fr. Pavlu Krajniku za njegovo plodonosno delo v tej častitljivi slovenski fari. Župnik fr. Krajnik je s tresočim glasom dejal za slovo: „Teh 34

let je bilo lepo živeti in delati med vami. Hvala za vašo zvestobo! Z žalostjo v srcu vam danes rečem: Zbogom.“

Fr. Krajniku se je med drugimi prisrčno zahvalil p. Joseph Yelenc OFM (Jelenc) slovenskega rodu, sedaj profesor na frančiškanski Univerzi v Steubenville, Ohio. Globoko ganjen je p. Yelenc povedal, da je v tej cerkvi pel svojo novo mašo, še preje pa tudi njegov stric. „Tu je kraj ljubezni in plemenitosti. Zvonovi in orgle bodo utihnilni, a mi ne. Ne bojmo se! Zaupajmo!“

Škofijski vikar fr. Jurcak pa je nagovoril navzoče: „Obogatili ste vero in ljudi okrog vas, to slavimo danes. Ponesite svojo bogato slovensko dediščino v vaše nove župnije. Slovo, kakršno imamo danes je boleče, toda pot na katero ste stopili kot farani sv. Cirila in Metoda je zaznamovala vaše srce in bo tam vedno ostala. Ponesite to s seboj in nadaljujte jo v vaših novih farnih skup-

nostih. Ko odhajamo danes zadnjič skozi ta vrata, gre z nami Kristus!“

Fara sv. Cirila in Metoda je bila ustanovljena leta 1905 za slovenske in hrvaške vernike v mestu Lorain. Leta 1922 so Hrvati ustanovili svojo župnijo, slovenski verniki pa so leta 1952 postavili današnje cerkev. Po odloku Clevelandske škofije bodo cerkev dali na prodaj, verniki (okrog 100) pa so povabljeni, da se vključijo v bližnji župniji sv. Janeza Krstnika in hrvaško sv. Vida. Prihodnje leto bodo tudi te dve župniji ukinili in ustanovili novo župnijo sv. Frančišek Ks. Cabrini. Clevelandska škofija ima v načrtu do sredine leta 2010 od 224 cerkva dokončno zapreti 29 in izvesti združitve 41 župnij. To so gotovo boleče odločitve, a cerkveno vodstvo je k temu prisiljeno, delno zavoljo pomanjkanja duhovnikov, delno pa zavoljo demografskega razvoja posebno v mestnih župnijah.

Po Morning Journal priredil M.L.

G. JOŽE
RAZMIŠLJA

Naši pevski zbori

Hvala Bogu, da jih imamo. Ni jih je malo.

Vsi skrbijo za ohranitev naših pesmi, tako verskih, narodnih in drugih. Oblačne dni našega življenja mnogokrat razsvetlijo oni s svojimi nastopi.

Ne bi rad pozabil in ne omenil katerega med njimi in za to jih ne imenujem.

Sposobnost petja je poseben božji dar in je eden od mnogih, ki nam jih je Stvarnik podelil. Pravijo, da kdor poje, dvakrat moli. Prav za to je petje Bogu tako všeč. S petjem se dviga k Bogu naša molitev in je petje eden tistih načinov izpolnjevanja svetopisemskih besed, da je treba vedno moliti in se ne naveličati.

Petje ohranja našo skupnost na višini. Spominja nas na Slovenijo in nam jo po svoje tudi približuje. In je velik dokaz kulture slovenskega naroda, tako doma kot po svetu. Je tudi dokaz, da slovenska skupnost še živi. Petje samo, prihajanje na vaje, iskanje in prepisovanje pesmi in še mnogo drugih stvari dokazuje, da je ljubezen do Slovenije res velika, ne samo v besedah kot tudi v žrtvah in odpovedi. Naše dvorane so polne, kadar je kak pevski program. Slovenska pesem pač vedno pritegne. Vedno je lepo in prijetno, ko se zasliši slovenska pesem.

Večkrat nastopajo naši pevci in pogostoma nas obiščejo različni zbori iz Slovenije. Vsi so dobrodošli in vse podprimo vsaj z navzočnostjo. Slovensko petje je tako prijetno, da če se zberejo trije, kar štiriglasno zapojejo.

Slovenski zbori, iz Slovenije ali naši, naj nas vedno povežejo, naj nam približajo Slovenijo in naj nam napolnijo tisto praznino, ki jo včasih povzroča življenje v svetu. In to je namen, ki naj ga imajo vsi zbori. Povezava in ohranjanje. Ostali bomo povezani s Slovenijo in med nami. Ohranjanje je težko. Jezik, ki je izraz naše notranjosti, je v veliki krizi. Petje slovenskih pesmi pa naj pripomore, da obdržimo, kar je naše. Podobno in zelo važno vlogo igra tudi naša dramatika na odru, česar kar pogrešamo.

Kdor ima poseben dar petja in igranja na odru, naj stopi naprej in tako pokaže, da je bil Bog z njim zelo širokogruden in darežljiv, ki je delil različne talente.

Posamezniki, a povezani s skupnostjo, so za to dobrodošli, pa tudi odgovorni, da kot narod še dolgo ostanemo na tem svetu.

DRUŽINA IN DRUŽBA

Ustaviti se

V petek zvečer sem v Jurkloštru predavala o tem, kako upati v času hude bolezni in umiranja. Pravzaprav to ni bilo predavanje, ampak izredno bogato srečanje z ljudmi, ki tam živijo. V edinem ogrevanem prostoru stare kartuzije me je pričakalo več kot 60 ljudi, vseh starosti, od osnovnošolcev do zelo starih ljudi.

Po predavanju smo se pogovarjali. V nepozabnem spominu mi bodo ostale besede mlade ženske, matere štirih otrok, ki je razmišljala približno takole: „Vsak dan znova se morava z možem odločiti, kako bomo preživeli dan, kako ga bomo osmislili. Tako pomembno se mi zdi, da se znamo ustaviti, da si vzamemo čas drug za drugega, se pogovarjati, pa naj bo še toliko stvari, ki jih je treba postoriti v hiši in izven nje. Vse to lahko tudi počaka, mi pa živimo v tem trenutku in otroci rastejo in se razvijajo. Moramo se znati ustaviti. Na zunaj je videti to kot zelo pasivno dejanje. V resnici pa je ravno v tem največja življenjska akcija.“

Vesela sem bila tega njenega razmišljanja. Kako bogato doto bosta z možem lahko dala na pot svojim otrokom. Ker se znata ustaviti, bo ta dota morda nekoliko manjša v materialnem smislu, zato pa toliko večja v duhovnem smislu. In prav to je tisto, kar bo otrokom najbolj pomagalo živeti.

Hvaležna sem za vsa srečanja, tudi za to srečanje v Jurkloštru. Tudi meni pomaga živeti in ustaviti se.

Metka Klevišar

Aljažev stolp je v zelo dobrem stanju

Aljažev stolp je v zelo dobrem stanju, ocenjuje vodja naravoslovnega oddelka Restavratorskega centra Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije (ZVKDS) Ivo Nemec. Povedal je, da ima stolp na sedanji lokaciji, pod enakimi pogoji in ob enakem vzdrževanju kot doslej, pred seboj še 50 do 100 let, preden bo dotrajan. Vodja kranjske območne enote ZVKDS Miloš Ekar pa je pojasnil, da je bilo, ko je prišlo do pobude za selitev Aljaževega stolpa, ki je bil leta 1999 razglašen za kulturni spomenik državnega pomena, v Slovenski planinski muzej v Mojstrani, potrebno opraviti nekatere nujne preglede. Tako je bilo na podlagi arhivskih virov potrebno ugotoviti dejansko stanje spomenika, sedanje stanje pa si je 18. avgusta ogledala komisija.

Kot je razvidno iz arhivskih fotografij, se je tekom let na zunanjsčini spreminjala situacija pri podnožju stolpa, saj je bil stolp sprva nekoliko vkopan s kamenjem, danes pa stoji na zbetoniranem podstavku. Poleg tega v celoti manjka originalna oprema v notranjščini, manjkajo tudi pomične šipe, njihovo nosilci so poškodovani. Na zunanjsčini so vidne deformacije kovine zaradi snega, pa tudi zardi nateznih sil, ki so jih povzročile naknadno zmontirane jeklenice. Ponemod so vidne tudi poškodbe s cepini.

Ivo Nemec, ki si je stolp letos avgusta ogledal, je pojasnil, da je ta zgrajen tako, da je na horizontalno položeno nosilno konstrukcijo pritrjena vertikalna konstrukcija stolpa, nanjo pa so z zakovicami pločevinaste oplate. Kot je dejal, so za stolp doslej lepo skrbeli, ni pa o tem nobene dokumentacije, saj se

je to počelo ljubiteljsko.

Se je pa potrebno zavedati, da je Aljažev stolp v začetni fazi korozije in ko se ta proces enkrat začne, poteka nato zelo hitro, je še opozoril Nemec.

Sam za stolp vidi več možnih rešitev: da ostane na vrhu Triglava toliko časa, kolikor je pač njegova življenjska doba; da ostane na vrhu Triglava, dokler ne bo potreben menjave, nato se ga prestavi v muzej; da ostane na Triglavu in se ga obnavlja ter dotrajane dele nadomešča z novimi. Od prvotnega stolpa so ohranjena slaba četrtina, ocenjuje Nemec.

Generalna direktorica ZVKDS Jelka Pirkovič je opozorila, da je v konservatorsko-restavratorski stroki potrebno spoštovati dve osnovni načeli: da se spomenike nacionalnega pomena ohranja in situ, drugo je skrb za ohranjanje materialne substance spomenikov.

Ker sta obe načeli včasih v konfliktu, je potrebno vedno glede na situacijo presoditi, kaj je pomembnejše. Glede Aljaževega stolpa se stroka še ni izrekla. Verjetno se bo izrekla v prihodnjih tednih, je pa v primeru Aljaževega stolpa poleg strokovnega potreben širši konsenz, je poudarila.

Nemec pričakuje, da bo izdelana natančna dokumentacija, pa tudi valorizacija stolpa, ki bo pokazala, ali je stolp v materialnem smislu toliko vreden, da bi ga bilo smiselno prestaviti v varno okolje. Sam meni, da je za odločitev glede usode Aljaževega stolpa časa še kakšno desetletje. Dodaja, da bi bilo pri sprejetju odločitve vsekakor potrebno upoštevati mnenje teh, ki so do sedaj skrbeli zanj.

Arheološka izkopavanja v Ljubljani

„Ljubljana je v zadnjih mesecih pravo zbirališče arheologov. Trenutno v prestolnici deluje ena največjih ekip v Sloveniji, ki ima polne roke dela,“ je dejal vodja izkopavanj arheolog Martin Horvat. Pod okriljem Muzeja in galerij mesta Ljubljana izkopavanja potekajo na Kongresnem trgu, kjer je načrtovana gradnja garažne hiše, na Kopitarjevi ulici, Krekovem, Vodnikovem in Ciril-Metodovem trgu ter Stritarjevi ulici zaradi menjave komunalnih vodov, kakor tudi na Spodnjem ter Gornjem trgu, prav tako zaradi menjave komunalnih vodov.

Rezultati arheoloških izkopavanj so dopolnili vedenje o naselitvi na območju današnje Ljubljane v obdobju prazgodovine. Med novjšimi odkritji je Horvat omenil urbano naselje pod Grajskim gričem na območju nekdanje tovarne Tribuna in verjetnost obstoja naselja na območju Kopitarjeve ulice.

O obdobju antike so dala pomembne podatke izkopavanja na Kongresnem trgu, in sicer poleg informacij o obrambnem sistemu Emone tudi informacije o predmestju antičnega mesta. Ob antični Emoni se je v 11. in 12. stoletju razvila srednjeveška Ljubljana, sestavljena iz treh delov: Starega trga in Mestnega trga

- tik pod gradom ter Novega trga - med Ljubljani in antično Emono. Raziskave srednjega in novega veka arheologi dopolnjujejo z uporabo pisnih virov in slikovnega gradiva.

Na delu Kongresnega trga so arheologi izkopavanja zaključili, na drugem delu še kopljejo, tretji del jih še čaka. Med najdbami s trga je Horvat našel v antičnih plasteh najdene prazgodovinske žare iz starejše žlezne dobe (8. stol. po Kr.), dele zgradb ob obrambnem jarku s kanali za odvodnjavanje, sistemom talnega gretja in mozaikom ter freskami iz 1. in 2. stol. po Kr., dva skeletna grobova dojenčkov v grobnih skrinjah iz tegul, dva zidana vodnjaka, zunanji rob obrambnega jarka in vrsto drobnih predmetov iz obdobja antike, kot so fibule, lasnice, prstani, oljenke in drugo.

Iz obdobja novega veka so arheologi na Kongresnem trgu odkopali del obrambnega zidu - bastiona iz konca 16. stoletja, severni rob novoveškega obrambnega jarka in ostanke stavbe, morda stražarnice, ob Vicedomskih vratih, vhodu v srednjeveško oziroma novoveško mesto oziroma ob mostu čez obrambni jarek.

Na območju parka Zvezda je nekdanj

stal kapucinski samostan, zgrajen med letoma 1602 in 1608, katerega materialni ostanke pa po Horvatovih besedah niso ogoženi, saj večinoma ležijo na območju, kjer rastejo platane in ki ni namenjeno gradnji. Arheologi so odkopali le ostanke južnega zidu samostana, kapelice ob samostanski cerkvi in nekaj drobnih predmetov. Samostan so podrli leta 1817, leta 1820 so odstranili ruševine, zasuli jarke in zasilno uredili ploščad, kjer so med kongresom svete alianse leta 1821 prirejali vojaške parade. Park Zvezda je bil urejen leta 1824.

Arheologi so odkopali tudi prodnati tlak Kongresnega trga iz leta 1820, Plečnikov tlak pod tlakom parkirišča, ostanke temeljev za doprski kip maršala Radetzkega, postavljenega leta 1860, in ostanke temeljev kipa konjenika kralja Aleksandra Karadžordeviča, postavljenega leta 1939. Ob južnem in severnem robu parka so našli tudi ostanke zaklonišča, zgrajenih leta 1943 med italijansko okupacijo Ljubljane. Na Kopitarjevi ulici so našli plasti iz obdobja baroka, srednjega veka in antike. Na Spodnjem in Gornjem trgu so ob obstoječih komunalnih vodih našli ostanke zidov, ki so vezani na obrambo srednjeveške Ljubljane.

NOVICE IZ SLOVENIJE

PROTI GARAŽI POD TRŽNICO

Civilna iniciativa *Tržnice ne damo* je pričela z zbiranjem podpisov proti gradnji garaže pod osrednjo ljubljansko tržnico. Civilna iniciativa je v zvezi z omenjeno problematiko pisala tudi ljubljanskemu županu Zoranu Jankovižu, ki, kot navaja, kljub odporom pretežne večine Ljubljančanov, vztraja pri gradnji garaž.

KOLIKO JE OTROK?

Po podatkih Statističnega urada RS je bilo konec lanskega leta v Sloveniji 346.683 otrok oz. 17,1 odstotka. Najpogostejši imeni med osebami, mlajšimi od 18 let, sta Luka in Sara. Med fantovskimi imeni so zelo pogosta tudi imena Žiga, Rok, Nejc, Žan in Jan. Med dekliškimi imeni se poleg imena Sara velikokrat pojavijo tudi Ana, Nika, Anja, Eva in Nina.

PRISELJENCI IN IZSELJENCI V LETU 2008

Lani se je v Slovenijo priselilo 30.693 prebivalcev, od tega 28.062 tujcev in 2631 državljanov Slovenije. V tujino pa se je lani odselilo 12.109 prebivalcev Slovenije, od tega 7343 tujcev in 4776 slovenskih državljanov. Selitveni prirast je tako znašal 18.584 prebivalcev oziroma 9,2 osebe na 1000 prebivalcev, navaja Statistični urad Republike Slovenije.

NOVI REKTOR LJUBLJANSKE UNIVERZE

Radovan Stanislav Pejovnik je po uradnih rezultatih izvoljen za novega rektorja Univerze v Ljubljani. V drugem krogu volitev je zanj glasovalo 985 volilnih upravičencev, njegov protikandidat Rudi Rizman pa je prejel 850 glasov. Univerza v Ljubljani je dobra in kakovostna raziskovalna institucija, je ob svoji inavguraciji dejal Pejovnik. Napovedal je, da bo v svojem mandatu poskušal doseči trajno in stabilno financiranje univerze, prednostno bo tudi obravnaval rešitev prostorskih težav akademij.

PO SVETU

NEMČIJA PO VOLITVAH

Nekaj več kot teden dni po nemških volitvah so danes sedli za pogajalsko mizo o sestavi novega vladnega programa zmagovalna Krščansko demokratska unija - CDU in liberalni Svobodni demokrati - FDP. Kanclerka Angela Merkel bo poskušala najti soglasja z liberalci v desetih različnih poglavjih, ki so jih odprli v ponedeljek, največ pozornosti pa bodo najverjetneje posvetili predvsem področjem notranje varnosti in zdravstva, veliko vprašanje pa je tudi prihodnost davčne politike.

KMETIJSKI MINISTRI

V Bruslju so se zaradi krize na trgu mleka in mlečnih izdelkov srečali kmetijski ministri Evropske unije. Kot je znano, je Evropska komisija lani v sklopu zdravstvenega pregleda skupne kmetijske politike unije odločila, da se mlečne kvote do leta 2015 postopno ukinejo. S tem naj bi se trg bolj prilagodil povpraševanju in otnesel odvisnosti od subvencij. Zaradi napovedane ukinitve kvot pa so se le-te ob enem nedavno zvišale, posledica česar je bil padec cen mleka, v nekaterih državah tudi za 50 odstotkov. Nekateri kmetje zdaj zahtevajo zmanjšanje kvot, kar naj bi cene mleka znova dvignilo.

ODMEVI LIZBONSKE POGODBE

Kot je odmevalo v svetu, so Irci na ponovljenem referendumu dne 2. oktobra sprejeli Lizbonsko pogodbo. ZA se je izreklo kar 67 odstotkov. Pogodba bo začela veljati šele po novembru, ko se trenutni Evropski komisiji izteče mandat, zato bo komisija v zdajšnji zasedbi na položaju ostala še nekaj časa. Tako je zatrdil predsedujoči Evropski uniji, švedski premier Fredrik Reinfeldt. Z izidom so zadovoljni vsi; najvišji predstavniki Unije in večina držav članic.

BREZPOSELNOST

V območju evra se je, po podatkih evropskega statističnega urada Eurostat, brezposelnost v avgustu zvišala za dodatne 0,1 odstotne točke. V 16 državah članicah, ki uporabljajo evro, je bilo brez dela 15,16 milijona ljudi, stopnja brezposelnosti pa je dosegla 9,6 odstotka. Stopnja brezposelnosti v območju evra je bila tako avgusta najvišja po marcu 1999.

HRVAŠKA NA POTI

Hrvaška vladna koalicija je sinoči obravnavala predlog Hrvaške demokratske skupnosti o ustavnih spremembah - Zagreb jih namerava uveljaviti zaradi vstopa v Evropsko unijo. Med drugim morajo izvesti referendum o vstopu Hrvaške v povezavo, predlagane spremembe pa naj bi tudi vrnilo slovensko in bošnjaško manjšino v preambulo ustave. Predsednik vladne delovne skupine za ustavne spremembe in sábornske komisije za ustavo Vladimir Šeks je po srečanju izjavil, da se bodo morali dodatno dogovoriti glede nekaterih rešitev, ki so jih predlagali HDZ-ju. Med njimi je tudi ta, da bi se o vstopu Hrvaške v unijo

PISALI SMO PRED 50 LETI

SLOVENC V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Kulturni večer

likovnega odseka Slov. kult. akcije v petek, 9. oktobra je bil posvečen slikarju Pablu Picassu. Predaval je g. Milan Volovšek, ki je bil profesor na umetniški šoli in vodja odseka, dokler se ni lansko leto preselil v Cordobo. (...)

Osebnosti

Družinska sreča. V družini Avgusta Jeločnika in njegove žene ge. Martine roj. Bedenčič, se je 10. t.m. rodil sin. Srečni družini naše čestitke.

Iz Argentine bo odpotoval v Avstralijo v nedeljo dne 18 t.m. Anton Švigelj iz Munra. V Avstraliji bo živel pri svojih štirih sinovih v Sydneyu. Želimo mu srečno pot in mnogo zadovoljstva v novi deželi.

ADROGUE

Slovenski tečaj dr. Antona Mahniča v Barriu San José

Pouk se je pričel 6. junija in je vsako soboto ob 14.30 do 17.30. Tečaj obiskuje 5 dečkov in 7 deklic. Vodi ga in poučuje vse predmete g. bogoslovec Jurij Rode. Tečaj obiskujejo: Burgar Jurij in Miha, Kalan Franci, Levar Janko, Martinčič Tonček, Božič Jožica, Burgar Nada, Kralj Štefka, Levar Cveta, Markošek Katica in Marija ter Martinčič Marcela.

FLORIDA

Poročilo o slovenskem tečaju Frana Levstika

Tečaj je vsako soboto od 9.30 do 11.30 v lepem zavodu „Santa Teresita“, kjer so dali na razpolago dve učilnici. Za to dobroto se moramo zahvaliti razumevanju č. sestre prednice.

Tečaj vodi Dušan Šušteršič, poučuje tudi Martin Kovačič, verouk pa g. dr. Alojzij Starc.

Tečaj obiskujejo a) začetniki: Lovrenčič Tomislav, Mramor Franci, Pokorn Hermina, Praprotnik Metka, Šušteršič Mirjam in Vasle Janez; b) nižja skupina: Dragan Darinka, Markež Irenej, Markuza Edvard, Mramor Jelka, Osterc Polonca, Pleško Ančka, Pokorn Janja, Šušteršič Miloš, Štefanič Jože, Vasle Mirko, Vašl Rihard in Willenpart Silva; c) srednja skupina: Esih Rožica, Jernej Branka, Komar Liza, Mramor Marija, Osterc Snežna, Pleško Janez, Pokorn Marija, Prijatelj Terezika in Willenpart Franci; d) višja skupina: Komar Katica, Lovrenčič Vida, Osterc Helena, Prelog Andrej in Willenpart Mojca.

III. OBLETNICA BLAGOSLOVITVE NAŠEGA DOMA V SAN JUSTO

(...) Pred tremi leti še neurejeni prostori, so danes prijetno zbirališče Slovencev. V domu so urejeni prostori za pouk slovenskih otrok, dvorišče lepo tlakovano, v domu postavljeno moderno kegljišče, nad njim galerija, zraven kegljišča bar z velikim hladilnikom in prostrana kuhinja.

Vse to delo je odbor zadruga opravil v komaj treh letih. V glavnem je dosegel svoj cilj, da dom služi Slovincem kot njihov skupno dom: slovenskim otrokom za pouk, doraščajoči mladini istotako in za pošteno zabavo, starejšim pa za prijetno zbirališče. (...)

Svobodna Slovenija, 15. oktobra 1959 - št. 41

lahko izrekli vsi državljani, ki pa bodo morali priti na volišča v domovino, saj glasovanje v tujini ne bo mogoče.

IRAN IN ZDA

Iran je sporočil, da po pogovorih s svetovnimi velesilami v Ženevi prejšnji teden ni spremenil stališča glede svojega jedrskega programa. Ob tem ameriški funkcionarji poudarjajo, da ne mislijo večno čakati, da se bo Teheran otnesel svojih jedrskih ambicij. Bela hiša sicer navaja, da se je najnovejši krog večstranskih pogajanj začel v redu, a pričakuje, da bo Iran izpolnil obljube iz Ženeve. V sklopu tega bodo tudi inšpektorji Mednarodne agencije za jedrsko energijo 25. oktobra obiskali nov iranski objekt za bogatenje urana.

RESUMEN DE ESTA EDICION

MI HERMOSA PATRIA

Las palabras centrales del 54 Día de los Eslovenos giraron en torno al significado de la palabra "domovina" que en español significa patria o tierra natal. El concepto implica un conjunto de elementos que lo enriquecen. Es el lugar donde nacimos, donde descubrimos el mundo, vimos los primeros rostros... Es también donde escuchamos y pronunciamos nuestras primeras palabras; establecimos lazos con el entorno. Estas impresiones dejaron, en cada uno de nosotros, una marca que se transmite en las generaciones siguientes. Este lazo con la tierra natal es tan profundo que crea un sentimiento de pertenencia y respeto a pesar de la distancia. Toda reunión es una oportunidad para hablar, cantar, rezar en idioma esloveno; recordar las tradiciones y costumbres, es una forma de estar más cerca. El amor por la tierra natal está arraigado en la colectividad a lo largo de las generaciones, tal vez, en diferentes formas que los allí nacidos, pero manteniendo sus valores y características esenciales. (Págs. 1 y 4)

EXPOSICIÓN DE ACUARELAS

El 1º de octubre tuvo lugar la apertura de la exposición de Andrej Makek. El lugar fue el Instituto San Estanislao en Ljubljana que reunió 22 de las acuarelas surgidas por el artista entre 1993 y 2009, principalmente en la Patagonia argentina. Además del placer visual, hubo otro musical, ya que el Slovenski oktet interpretó algunas canciones durante la apertura. (Pág. 2)

LA CANCIÓN NOS HERMANA

El encuentro de coros eslovenos se realizó en el patio cubierto del centro esloveno Nuestro hogar de San Justo. El anfitrión fue el coro mixto de San Justo bajo la dirección de la Prof. Andrea Selan Vombergar. Tres representantes de la canción eslovena fueron los invitados de honor del encuentro. En primer lugar subieron al escenario el coro juvenil-femenino Milina, dirigido por la Prof. Mariana Jelenc Petrocco; demostraron su seguridad y alegría hacia el canto. El segundo turno fue para el coro de la Liga de madres de familia de San Justo, con su directora Anica Mehle. En tercer lugar subió a las tablas el coro local; entre sus integrantes hubo caras nuevas y de las consagradas. El público respondió con un extenso aplauso sobretodo, luego de la interpretación del tango. El cierre quedó en las voces del octeto esloveno de Mendoza, bajo la dirección artística del Prof. Diego Bosquet, que lograron transportar al público a la región de las canciones interpretadas. Pero el broche de oro fue cuando todos los cantantes y sus directores subieron al escenario y junto con el acordeón de Janez Žnidar, interpretaron un "enganchado" de temas tradicionales eslovenos. La ovación fue una consecuencia natural. (Pág. 3)

BUENA COMPAÑÍA, BAILE Y MUSICA

El domingo 27 de septiembre la cita de la colectividad eslovena fue en Lanús. Se celebraban los 57 años del centro que reúne a los eslovenos de Lanús y el 54 del Día de los Eslovenos. Pese a que las condiciones climáticas no fueron muy favorables, muchos se hicieron presentes para pasar un día entre amigos. A las 11:30 se realizó la misa. El sacerdote celebrante fue el delegado pastoral Dr. Jure Rode. Pasado el mediodía el aroma invitaba a sentarse a la mesa para deleitarse con las delicias culinarias de la casa. Cerca de las cuatro de la tarde comenzó el programa cultural en el que participaron representaciones de varios centros eslovenos. No faltaron los saludos protocolares del presidente del Hladnikov dom, Vinko Glinšek, la presidente de la Asociación Eslovenia Unida, Alenka Godec y el embajador esloveno en la Argentina, Prof. Avgustin Vivod. Sobre el escenario los alumnos del curso Baragova šola, un grupo de San Martín y otro de Lanús representaron (cada uno de forma independiente) el baile típico de la región de Gorenjska. El octeto mendocino aportó su calidad vocal y deleitó al público presente. Los más chicos del grupo folclórico Mladika mostraron el baile de Dolenjska. El coro mixto de Slomškov dom interpretó canciones eslovenas. Para el final, el grupo folclórico de Pristava danzó un baile conocido como "Rezjanski ples". El clima parecía componerse y en el centro esloveno de Lanús empezaba el baile de la mano del grupo EQE. (Págs. 4 y 5)

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LIBRE

Fundador: **MILOŠ STARE** / Director: **Antonio Mizerit** / Proprietario: **Asociación Civil Eslovenia Unida** / Presidente: **Alenka Godec** / Redacción y Administración: **RAMON L. FALCON 4158 - C1407GSR BUENOS AIRES - ARGENTINA** Tel.: (54-11) 4636-0841 / 4636-2421 (fax) / e-mail: **esloveniau@sinectis.com.ar** in **esloveniau@gmail.com** **Za Društvo ZS:** Alenka Jenko Godec / **Urednik:** Tone Mizerit

Sodelovali so še: Tine Debeljak (slovenska politika), Gregor Batagelj (dopisnik v Sloveniji), Marta Petelin, Jože Horn, Franci Markež, Rok Fink, Marija Ivana Tekavec, Lučka Oblak Čop in Marko Čeč.

Mediji: STA, Radio Ognjišče, Družina.

Naročnina Svobodne Slovenije: za Argentino \$ 180, pri pošiljanju po pošti \$ 245, Bariloche \$ 215; obmejne države Argentine 120 USA dol.; ostale države Amerike 135 USA dol.; ostale države po svetu 145 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 95 USA dol. za vse države. **Svobodna Slovenija izhaja s podporo Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu RS.**

Čeke: v Argentini na ime „Asociación Civil Eslovenia Unida“, v inozemstvu (bančne čeke, ne osebnosti) na ime „Antonio Mizerit“. Oblikovanje in tisk: **TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.** / California 2750 - C1289ABJ Buenos Aires - Argentina - Tel.: (54-11) 4301-5040. - E-mail: **info@vilko.com.ar**

Correo Argentino Suc. 7
FRANQUEO PAGADO
Cuenta Nº 7211
R. Nac. de la Propiedad
Intelectual Nº 881153

MALI OGLASI

TURIZEM
TURISMO BLED
EVT Leg. 12618
Dis. 2089
de Lucia Bogataj
H. Yrigoyen 2682 L. 5 - San Justo
Tel. 4441-1264 / 1265

ZDRAVNIKI
Dr. Klavdija V. Bavec - Nevrolog, Nevropsihiater. Konzultorij v **Ramos Mejiji**, Tabladi in **Belgrano**. Ordinira ob **ponedeljkih** in torkih od 13. do 19. ure. Ob sobotah od 9. do 14. ure. Prijave na telefon: 4652-7967. Nujno pa na **15-6942-7574**.

ZOBOZDRAVNIKI
Dr. Damijana Sparhakl - Zobozdravnica - Splošna odontologija - Belgrano 123, 6. nadstr. "4" - Ramos Mejía - Tel.: 4464-0474

ADVOKATI
DOBOVŠEK & asociados - odvjetniki. Zapuščinske zadeve. Somellera 5507, (1439) Buenos Aires. Tel/Fax: 4602-7386. E-mail: jdobovsek@hotmail.com

Dr. Marjana Poznič - Odvjetnica - Uradna prevajalka za slovenski jezik Lavalle 1290, pis. 402 - Tel. 4382-1148 - 15-4088-5844-mpoznic@fibertel.com.ar

Dra. Ana C. Farreras de Kočar - Sucesiones - Contratos - Familia - Comercial - Laboral - Civil - Jubilaciones - Pensiones. Martes y viernes de 15 a 18 hs. Ricchieri 67 3º H (1704) Ramos Mejía. Tel.: 4656-4039 - Cel.: 15-6447-9683 farrerasanac_te@yahoo.com.ar

VALUTNI TEČAJ V SLOVENIJI 7. oktobra 2009

1 EVRO	239,6 SIT
1 EVRO	1,47 US dolar
1 EVRO	1,56 KAD dolar
1 EVRO	5,70 ARG peso

OBVESTILA

ČETRTEK, 8. oktobra:
ZSMŽ bo imela svoj redni sestanek ob 16. uri. Govorila bo **prof. dr. Nadislava Laharnar** o bl. Slomšku na temo: „Preljubo veselje, oj, kje si doma“.

SOBOTA, 10. oktobra:
Redni pouk na Srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.

NEDELJA, 11. oktobra:
Mladinski dan v Našem domu San Justo

ČETRTEK, 15. oktobra:
ZSMZ iz San Martina vabi na mesečni sestanek v Domu ob 16 uri. Imele bomo srečanje v kuhinji z gđ. Anico Rode. Vsi lepo vabljeni!

Redna seja Zedinjene Slovenije, ob 20. uri v Slovenski hiši.

SOBOTA, 17. oktobra:
60. obletnica Slomškove šole. Muzikal „Hvalnica družine Trapp“, ob 19. uri.

NEDELJA, 18. oktobra:
Materinski dan
Ponovitev 60. obletnice Slomškove šole, muzikal „Hvalnica družine Trapp“, ob 18. uri.

SOBOTA, 24. oktobra:
Redni pouk na Srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.

60. obletnica Baragove šole
NEDELJA, 25. oktobra:
42. obletnica na Pristavi

SOBOTA, 31. oktobra:
Redni pouk na Srednješolskem tečaju RMB, ob 15. uri v Slovenski hiši.

SOBOTA, 7. novembra:
Cheff ga. Marjana Lenarčič Dobovšek bo naučila kako se pripraviti „Sushi“, ob 16. uri v Slomškovem domu.

OSEBNE NOVICE

Poroka
V cerkvi Nuestra Señora de los Remedios, v Remedios de Escalada, sta se 27. septembra poročila **Gisele Carrera** in **Marcos Sánchez**. Za priče so bili njuni starši, Juan Carrera in Matilde Zappala ter Arnoldo Sánchez in Marija Črnak. **Srečnima novoporočencema čestitamo in želimo obilo božjega blagoslova!**

Smrt
Umrli so v Sloveniji g. **Ivan Avguštin** (84); dolgoletni župnik v cerkvi Nuestra Señora del Valle č. g. **Anton Pintarič** (89); v Ramos Mejia g. **Marjan Mikelj** (79). **Naj počivajo v miru!**

POIZVEDBA

Veleposlaništvo Republike Slovenije vljudno prosi, da se spodaj omenjena državljanica, ali njeni sorodniki, zglasijo na Veleposlaništvu zaradi urejanja zapuščinskih zadev:
FUK, Albina, rojena 22. 12. 2009, nazadnje stanujoča Pasaje Superí 1745 Dock Sud, Buenos Aires, Argentina.
Če se ne morejo zglasiti na veleposlaništvu, lahko pokličejo na tel. 4894-0621 int. 2

60-letnica Slomškove šole
Nedelja 18. oktobra: 11.00 uri
slavnostna sv. maša
Sobota 17. oktobra ob 19. uri
Nedelja 18. oktobra ob 18. uri
VSTOPNICE RAZPRODANE

Hvalnica Družine Trapp
MUZIKAL V 2 DEJANJIH
Zamisli in režija Marcelo Brula
Premijer režija: Andrija Vrabčarjevič
V izvedbi: mladih in odraslih solistov šole

Po igri razstava fotografij in pogostitev za vse udeležence

SLOMŠKOVA ŠOLA SPOROČA:
Vstopnice za muzikal »Hvalnica družine Trapp« za 17. in 18. oktobra so že razprodane. Zaradi pomanjkanja prostora bo vstop v dvorano mogoč le z vstopnico, ne bo pa dovoljen vstop gledalcem brez rezerviranega prostora. Na spletni strani www.slomskovdom.org ali <http://rezervacije.slomskovdom.org/> lahko preverite, ali je na razpolago kaka vrnjena vstopnica. **Prosimo za razumevanje!**
Slomškova šola.

Mladina Našega doma vabi na

11. oktobra 48. Mladinski dan

8.00: maša
9.15: dviganje zastav
9.30: začetek tekmovanj
13.00: kosilo
19.00: igra "Glavni dobitek"

SLOVENCİ IN ŠPORT

ATLETIKA
Slovenski telovadec Sašo Bertonec je po prvi kalvariji na svetovnem pokalu v Dohi, uvodni tekmi jesenskega dela sezone, le končal na stopničkah. Sprva so mu sodniki ocenili napačno sestavo na konju z ročaji, po pritožbi slovenskega tabora pa so le spoznali svojo zmoto in Bertonec je s 15,05 točke osvojil bronasto kolajno.

Aljaž Pegan je na najboljši možen način začel jesenski del sezone svetovnega pokala v športni gimnastiki - z zmago. Pegan je za sestavo na drugo prejel 15,75 točke in prepričljivo ugnal vso konkurenco.

Na stopničke se je prebila tudi Adela Šajn, ki je bila s 13,6 na parterju tretja, na gredi pa je bila peta (13,475).

KOLAJNE ZA BALINANJE
Slovenija ima na bali-

narskem svetovnem prvenstvu v Maconu tretjo kolajno. Po srebru in bronu v hitrostnem zbijanju in štafeti sta si bron zagotovila še Dejan Tonejc in Davor Janžič med dvojicami. Kolajno sta si priborila z zmago s 13:2 proti Monačano Ericu Lottu in Valeriju Bruniju.

PO SLAVO V BRATISLAVO
Nahajamo se pred odločilno tekmo v pripravah slovenske reprezentance za svetovno nogometno prvenstvo. Do konca kvalifikacijskega ciklusa sta le še dva igralna dneva. Prvo mesto lahko v skupini 3 osvojita le Slovaška in Slovenija, dodatne kvalifikacije pa bi lahko teoretično osrečile pet reprezentanc.

V skupini 3 je po sredinih tekmah veliko manj neznank o morebitnih scenarijih, ki se dotikajo imen potnikov na svetov-

no prvenstvo v Južnoafriški republiki prihodnje leto, še vedno pa obstaja kopica možnosti. Nekatere izmed njih so bolj verjetne, preostale bi se uresničile le v primeru „podvajanja“ naključij in senzacij. Zaenkrat je neizpodbitno le eno. Da bo Slovaška po zadnjem igralnem dnevu nadaljevala pot, saj se ji v najslabšem primeru obeta drugo mesto in s tem dodatne kvalifikacije, z domačo zmago nad Slovenijo pa bi rešila vse dvome o prvem mestu že pred zadnjim srečanjem.

Dvoboj v Bratislavi, ki bo odigran 10. oktobra, bo odločal o marsičem. Predpostavljamo, da bo Kekova četa zlahka v gosteh odpravila San Marino v zadnji tekmi. S tremi točkami na Slovaškem je kot na dlani, da bi si reprezentanca, ki domuje na sončni strani Alp, zagotovila najmanj drugo mesto v skupini.

Jaz sem vstajenje in življenje; kdor vame veruje, bo živel vekomaj!

Sporočamo žalostno vest, da je 25. septembra, v 55. letu, po težki bolezni umrla gospa

Veronika Oberžan roj. Albreht

Žalujoci
v Sloveniji: mož **Marjan**, sin **Damjan**, hčerka **Gisela** in ostalo sorodstvo; v Argentini: brata in sestre z družinami in ostalo sorodstvo.

Ljubljana, Rovte, Buenos Aires